

## **ODBORNÉ PROHLÍDKY A ZKOUŠKY VÝTAHŮ PRO DOPRAVU OSOB NEBO OSOB A NÁKLADŮ**

Lis 23, 2019 | Povinnosti v BOZP a PO | 1 |

Jste majitel nebo provozovatel výtahu nebo se hlouběji zajímáte o problematiku pravidelných prohlídek a zkoušek výtahů? Připravili jsme pro vás výčet norem a souhrn informací o termínech, požadavcích a rozsahu prohlídek a zkoušek výtahů, které byste určitě měli znát.

Obsah článku:

1. Důležité normy – ČSN
2. Odborné prohlídky výtahů
  - i. Termíny odborných prohlídek výtahů
  - ii. Požadavky na odborné prohlídky výtahů
  - iii. Kontrola provozuschopnosti evakuačních a požárních výtahů
3. Zkoušky výtahů
  - i. Zkouška výtahu po podstatných změnách
  - i. Rozsah zkoušky po podstatných změnách
  - ii. Zkouška výtahu po opravě
  - iii. Odborná zkouška výtahu
    - i. Termíny odborných zkoušek
    - ii. Rozsah odborné zkoušky

### **1. DŮLEŽITÉ NORMY – ČSN**

Všechny výtahy a jiná zdvihací zařízení pro dopravu osob nebo osob a nákladů je nutné udržovat v perfektním a bezpečném stavu. Proto je nutné je pravidelně kontrolovat a zkoušet. Termíny, požadavky a rozsahem kontrol a zkoušek těchto výtahů se zabývají následující normy:

- ČSN 27 4002 – Bezpečnostní předpisy pro výtahy – Provoz a servis výtahů,
- ČSN 27 4007 – Bezpečnostní předpisy pro výtahy – Prohlídky a zkoušky výtahů v provozu,
- ČSN 27 4007 – Změna Z1,

- ČSN 27 4011 – Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů – Podstatné změny výtahů určených pro dopravu osob nebo osob a nákladů.

## 2. ODBORNÉ PROHLÍDKY VÝTAHŮ

Odborná prohlídka výtahu zahrnuje vyzkoušení všech jeho bezpečnostních prvků, komponent a dalších zařízení, které může výtah mít. Cílem je posoudit, v jakém stavu výtah aktuálně je. U výtahů, které jsou určeny pro dopravu osob nebo nákladů, se odborné prohlídky provádějí v následujících intervalech a lhůtách.

### 2.1. TERMÍNY ODBORNÝCH PROHLÍDEK VÝTAHŮ

Výtah, který je určený pro přepravu osob a nákladů v budovách s převažujícím volným přístupem veřejnosti.

| Kategorie I. – Výtahy uvedené do provozu po 1. 4. 1999 | Kategorie II. – Výtahy uvedené do provozu před 1. 4. 1999 |
|--------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| Odborná prohlídka <b>každé 3 měsíce</b>                | Odborná prohlídka <b>každé 2 měsíce</b>                   |

Výtah, který je určený pro přepravu osob a nákladů v budovách, které používají převážně uživatelé budovy a veřejnosti je přístup omezen.

| Kategorie I. – Výtahy uvedené do provozu po 1. 4. 1999 | Kategorie II. – Výtahy uvedené do provozu před 1. 4. 1999 |
|--------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| Odborná prohlídka <b>každé 4 měsíce</b>                | Odborná prohlídka <b>každé 3 měsíce</b>                   |

### 2.2. POŽADAVKY NA ODBORNÉ PROHLÍDKY VÝTAHŮ

- Odborné prohlídky výtahů provádí vždy odborný servisní technik, který k tomu má oprávnění.
- V případě, že u výtahu, který je zařazen do kategorie II., byla odhalena provozní rizika, která spadají do úrovně vysokých rizik podle přílohy B ČSN 27 4007 (např. přítomnost škodlivých materiálů, omezený přístup pro hendikepované apod.), jsou pro tyto výtahy platné termíny, jež jsou uvedené v kategorii I.
- U malých nákladních výtahů a výtahů, které jsou určeny pouze pro přepravu nákladů, se odborné prohlídky dělají jednou za 6 měsíců.
- V případě, že není k dispozici servisní plán, který by měl dodat výrobce výtahu, a který určuje plán údržby, rozsah prohlídek a požadavků na monitorovací systém, je nutné odborné prohlídky dělat podle přílohy C – ČSN 27 4002:2018.

- U výtahů, které mají nainstalované monitorovací zařízení, je možné dělat vybrané prohlídky pomocí tohoto zařízení. Je však nutné dodržovat následující podmínky:
  - musí být k dispozici servisní plán výtahu,
  - musí být pravidelně ověřována funkčnost monitorovacího zařízení,
  - prohlídka nesmí zahrnovat fyzické úkony na výtahu,
  - prohlídku pomocí monitoringu je nutné vložit mezi dvě fyzicky provedené prohlídky výtahu,
  - vyhodnocení prohlídky musí vždy provádět odborný servisní technik,
  - výsledná data musí být vyhodnocena ve stanovených lhůtách dle tabulky termínů odborných prohlídek,
  - výsledek prohlídky musí být ihned po vyhodnocení k dispozici vlastníkovvi výtahu, případně pověřené osobě.

### **2.3. KONTROLA PROVOZUSCHOPNOSTI EVAKUAČNÍCH A POŽÁRNÍCH VÝTAHŮ**

Zapomenout bychom neměli ani na kontrolu provozuschopnosti evakuačních a požárních výtahů, které spadají do požárně bezpečnostních zařízení (PBZ).

- U těchto druhů výtahů se kontroly provozuschopnosti provádějí minimálně 1 x ročně.

Kontroly mohou provádět pouze odborně způsobilé osoby (OZO) nebo technici požární ochrany, kteří jsou držiteli osvědčení od Ministerstva vnitra ČR. Důležité je také dodat, že i když kontroly evakuačních a požárních výtahů provádí OZO nebo požární technik, vždy za ně zodpovídá majitel nebo provozovatel budovy.

### **3. ZKOUŠKY VÝTAHŮ**

Zkoušky výtahů zahrnují zkoušky po podstatných změnách, zkoušky po opravě výtahu a odborné zkoušky. Zkoušky obecně zahrnují kontrolu technické dokumentace, zkoušení funkčnosti a provozních vlastností, zkoušení elektrického zařízení, analýzu výskytu provozních chyb, vyhodnocení stavu s návrhem na odstranění nedostatků a závad a v neposlední řadě také informování vlastníka nebo provozovatele výtahu o jeho skutečném a aktuálním stavu.

#### **3.1. ZKOUŠKA VÝTAHU PO PODSTATNÝCH ZMĚNÁCH**

Jak už ze samotného názvu vyplývá, tato zkouška se provádí po podstatné změně výtahu. To znamená, že zkouška se musí provést např. po:

- změně technických parametrů,
- změně bezpečnostních komponent,
- změně nebo výměně částí výtahu,
- úpravě stavební části výtahu nebo výtahových prostor.

Celý seznam podstatných změn výtahů je uveden v ČSN 27 4011 – Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů – Podstatné změny výtahů určených pro dopravu osob nebo osob a nákladů.

### **3.1.1. ROZSAH ZKOUŠKY PO PODSTATNÝCH ZMĚNÁCH**

Rozsah zkoušky výtahu po podstatných změnách **pro výtahy k dopravě osob nebo osob a nákladů určuje:**

- ČSN EN 81-20,
- ČSN EN 81-50.

Rozsah zkoušky výtahu po podstatných změnách **pro malé nákladní výtahy určuje:**

- příloha E z ČSN EN 81-3+A1.

Rozsah zkoušky výtahu po podstatných změnách **pro ostatní výtahy:**

- Ostatní výtahy se po podstatných změnách zkouší podle rozsahu, který určuje zkušební technik autorizované servisní firmy. Ten využije náplň zkoušky po ukončení montáže dle přílohy A – Díl 2/3 ČSN 27 4002 – Bezpečnostní předpisy pro výtahy – Provoz a servis výtahů.
- U výtahů, u kterých došlo ke změně technických parametrů nebo změně bezpečnostních komponent, zkoušku zajišťuje servisní firma, která tyto změny provedla, a to u inspekčního orgánu (čl. 4.1 ČSN 27 4011).
- Zkouška po ostatních podstatných změnách se provádí v rozsahu podle čl. 5.1.1 ČSN 27 4011, a to se zaměřením na provedenou změnu nebo změnou dotčenou část. Opět tuto zkoušku může provádět jen zkušební servisní technik servisní firmy, která změny provedla.

### **3.2. ZKOUŠKA VÝTAHU PO OPRAVĚ**

Zkouška výtahu po opravě zahrnuje ověření funkčnosti opravené nebo vyměněné části. Provádí ji technik servisní firmy, která opravu zajistila. Žádné konkrétní termíny nejsou stanoveny, protože zkouška se provádí po jakémkoliv i sebemenší opravě.

### **3.3. ODBORNÁ ZKOUŠKA VÝTAHU**

Odborná zkouška ověřuje funkčnost a způsobilost výtahů, které jsou v provozu. Obsahuje celou řadu dílčích úkonů, jejichž cílem je posoudit, zda konkrétní naměřené hodnoty jsou pro provoz výtahu vyhovující či nikoliv. Při odborné zkoušce elektrického výtahu se zkouší například:

- zařízení proti přetížení,
- pohyblivá podlaha,
- koncový vypínač,
- omezovač rychlosti,
- zachycovač klece,
- trakční schopnost,
- brzdové zařízení,
- nouzová signalizace,
- a další části viz. Příloha A v ČSN 27 4007.

#### **3.3.1. TERMÍNY ODBORNÝCH ZKOUŠEK**

První odborná zkouška se dělá v závislosti na datum uvedení výtahu do provozu, případně na datum, kdy byla provedena poslední odborná zkouška. Termíny lze překročit maximálně o šest měsíců a jsou stanoveny následovně:

- výtahy určené k dopravě osob nebo osob a nákladů – **1x za 3 roky**,
- výtahy určené pouze k dopravě nákladů a malé nákladní výtahy – **1x za 6 let**.

#### **3.3.2. ROZSAH ODBORNÉ ZKOUŠKY**

Rozsah odborné zkoušky stanovuje protokol o odborné zkoušce, jehož vzor naleznete v příloze A ČSN 27:4007. Zkoušku provádí vždy zkušební technik servisní firmy. Jeho úkolem je na základě vyhodnocení výsledků odborné zkoušky stanovit resumé o provozní způsobilosti výtahu, a to bez ohledu na bezpečnostní úroveň výtahu. Ta je totiž na inspekčním orgánu.